

5. СУЧАСНИЙ СТАН ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

А.В. Правдива

Національний університет харчових технологій

Актуальність проблеми забезпечення продовольчої безпеки не знижується ні зі зміною світової політичної системи, ні з науково-технічним поступом світової цивілізації.

Водночас ця проблема має різні аспекти прояву в різних макрорегіонах, державах, територіях. Забезпечення продовольчої безпеки є також однією із найважливіших сучасних проблем української економіки. Ця проблема опинилася в центрі уваги як науковців, так і представників влади не так давно.

Продовольча безпека держави – важлива складова економічної безпеки, що є частиною суспільної безпеки держави.

Необхідним є дати визначення поняття «продовольча безпека держави» – це ступінь забезпеченості населення країни екологічно чистими і корисними для здоров'я продуктами харчування вітчизняного виробництва за науково-обґрунтованими нормами і доступними цінами при збереженні і поліпшенні середовища проживання. Продукти харчування у життєвій діяльності людини відіграють особливу роль. Експерти вважають, що за життя сучасного покоління продовольча проблема може перерости у глибоку міжнародну кризу.

Питання продовольчої безпеки є досить актуальним й для України, адже в результаті непродуманих реформ в аграрній сфері виробництво сільськогосподарської продукції у нашій державі суттєво скоротилося.

Питома вага України у виробництві зерна у світі у 2013 р. становила 1,6%, картоплі – 5,8%, овочів – 0,9%, м'яса – 0,7%, молока – 1,6% [1].

Вирішення проблеми по забезпеченню продовольчої безпеки із одночасним збереженням та відновленням екології навколишнього середовища – першочергове завдання. Для вирішення всіх цих питань необхідно напрацювати методологію національної продовольчої безпеки, ґрунтуючись на нових підходах.

Останніми роками забезпечення населення якісними продуктами харчування у більшості країн світу значно покращилось, але України це не стосується. Більш того, Україна постала перед проблемою недостатності харчування. Значна частина населення не має змоги купувати необхідну кількість продуктів харчування для забезпечення активного і здорового життя, а деякі можуть споживати лише дешеві продукти, не отримуючи необхідну кількість калорій. До середини 90-х років Україна втратила половину докризового рівня споживання м'ясопродуктів і відтоді цей показник не вдається підвищити. Інша проблема – вітамінна насиченість харчування. За душевим споживанням фруктів і ягід Україна відстає від розвинутих країн у 4 рази.

Рівень споживання населенням України основних видів продуктів харчування (на одну особу в рік, кг.) становив у 2013 році: м'ясо і м'ясопродукти (де раціональна норма споживання становить 83 кг) – 52 кг; молоко і молокопродукти (норма: 308 кг) – становить 206 кг; яйця, урівнялися з нормою споживання і становить 290 шт.; риба та рибні продукти (норма: 20 кг): хліб і хлібні продукти – (норма: 101 кг) – 111,7 кг; картопля (норма: 124 кг) – 128 кг; овочі та баштанні продукти (норма: 161 кг) – 144 кг.; плоди, ягоди і виноград (норма: 90 кг) – 48 кг; цукор (норма: 38) – 37,9; рослинна олія (норма: 13 л) – 14,6 л [2].

Населення країни забезпечується продуктами харчування вітчизняного виробництва на 50%. Великі адміністративно-промислові центри на 70-80% залежні від зовнішнього постачання. При цьому, продукти що постачаються із Заходу є далеко не екологічно чистими. Мають консерванти і добавки, заборонені до вживання в країнах-виробниках. Треба пам'ятати – при повній продовольчій залежності від поставок із-за кордону, під загрозою штучного ініціювання голоду зовнішніми силами Влада України не може проводити самостійну політику.

Щорічний продаж екологічно чистих продуктів до 2020 р. у світі може сягнути 100 млрд. дол. Ціни на органічні продукти на 10-15%

вищі, але попит на них постійно зростає. За прогнозами вчених, до 2020 р. в Європі під органічним землеробством використовуватимуть понад 20% сільськогосподарських земель. Останніми роками близько 98% валового збору картоплі в Україні отримують від господарств населення, а тому її можна віднести до органічної продукції, адже там її вирощують в основному вручну і переважно без міндобрив [3].

Оцінивши сучасний стан продовольчої безпеки в Україні варто розглядати два основні напрями досягнення продовольчої безпеки. По-перше, необхідно забезпечувати постачання продовольства в таких кількостях, що могли б забезпечити здорове і повноцінне харчування населення. По-друге, треба зробити наголос на досягненні самозабезпеченості продукцією сільського господарства, а також на підтримці і захисті державою вітчизняних виробників, що автоматично коригує імпорт продукції.

Для цього треба вжити низку заходів для забезпечення безперерйного надходження на споживчий ринок різноманітних продуктів харчування високої якості та підвищення купівельної спроможності населення.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Тринько Р.І. Продовольча безпека : аналітична діагностика : монографія / Р.І. Тринько. – Львів, 2010. – 168 с.
2. Гойчук О.І. Продовольча безпека та необхідність її правового забезпечення / О.І. Гойчук // Адвокат. – 2006. – №3. – С. 3-5.
3. Аграрне право України: Підручник / В.М.Єрмоленко, О.В.Гафурова, М.В. Гребенюк [та ін.] ; за заг. ред .В.М.Єрмоленка. – К.: Юрінком Інтер, 2010. – 608 с.